

Святанне над Мінскам.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ САВЕЦКАГА КАМІТЭТА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

№ 99 (784)

Снежань 1963 г.

Год выдання 9-ы

Над планетай „Космас-24“

19 снежня 1963 года ў Са-
вецкім Саюзе зроблен чарго-
вы запуск штучнага спадарож-
ніка Зямлі «Космас-24».

На борце спадарожніка
ўстаноўлена навуковая апарату-
ра, прызначаная для працягу
даследаванняў касмічнай
прасторы ў адпаведнасці з
праграмай, аб'яўленай ТАСС
16 сакавіка 1962 года.

Спадарожнік выведзен на
арбіту з параметрамі:

— пачатковы перыяд абара-
чэння — 90,5 хвілін; максі-
мальная адлегласць ад па-
верхні Зямлі (у апогеі) — 408
кіламетраў; мінімальная ад-
легласць (у перыгеі) — 211 кі-
ламетраў;

Устаноўленая на спадарож-
ніку апаратура працуе нар-
мальна.

данных будуць прагрэсіўна
ўзрастаць. Работнікі Дзяржпла-
на лічаць, што ў 1970 годзе аб'ём
капіталаўкладанняў у народную
гаспадарку ўзрасце ў нашай краі-
не да 50—55 мільярдаў рублёў
за год. Затраты на хімію вызна-
чаюцца на 1970 год прыкладна
ў 8,5 мільярда рублёў за год.
Такім чынам, на іншыя галіны
народнай гаспадаркі будзе накі-
роўвацца больш чым 46 мільяр-
даў рублёў.

Трэба таксама яшчэ
раз падкрэсліць, што
агульны чысты даход
ад мерапрыемстваў па
хімізацыі прамысловасці і сельскай гаспадар-
кі за 1964—1970 гады
складзе амаль 57 міль-
ярдаў рублёў пры капі-
талаўкладаннях за гэ-
ты ж перыяд у суме 42
мільярды рублёў.

Як ужо адзначалася
ў дакладзе, усе затра-
ты на развіццё хіміі, укладзе-
ныя за сем гадоў, не толькі
акупляюцца, але і даюць краіне
выігрыш каля 15 мільярдаў
рублёў.

Так што зусім ясна—намеча-
ная праграма развіцця хімічнай
індустрыі будзе ажыццэўлена
без шкоды для ўмацавання аба-
роны краіны, для росту іншых
галін народнай гаспадаркі. Сёй-
той на Захадзе думае, што калі
мы развіваем хімію, то мы за-
бываем аб абароне. Не, хімія—
свайёй чаргой, а абарона свайёй.

Усё, што мы намерзілі, па сі-
лах нашаму народу. Галоўнае,
трэба разумна выкарыстоўваць
час і сродкі, якія маюць цяпер
наша партыя, народ, што працай
свайёй стварыў такіх магчымасці.

У гэтыя дні сусветная прэса,
нашы сябры і ворагі—кожны са
сваіх пазіцый—ацэньваюць ра-
(Працяг на 2-й стар.)

ДАРОГАЙ МІРУ

Трэцяя сесія Вярхоўнага Савета СССР,
якая закончыла сваю работу ў Крамлі, намяціла
асноўныя рубяжы на 1964—1965 гады:

● За два апошнія гады сямігодкі аб'ём усёй
прамысловай прадукцыі павялічыцца на 17,5 пра-
цэнта.

● Найбольш высокімі тэмпамі будзе развівацца
хімічная індустрыя — яе валавая прадукцыя ўзрасце
за два гады на 36 працэнтаў.

● 5 800 будоўляў уключаны ў тытульныя спісы
на 1964—1965 гады.

● Сельскай гаспадарцы будзе пастаўлена міне-
ральных угнаенняў: у 1964 годзе — 22 мільёны тон
і ў 1965 годзе — 30 мільёнаў тон, супраць 15,9
мільёна тон у бягучым годзе.

● За два гады будзе пабудавана 155 мільёнаў
квадратных метраў жылля.

● Агульная сума расходаў на народную гаспадар-
ку ў 1964 годзе складзе 68,5 мільярда рублёў і ў
1965 годзе — 74,4 мільярда рублёў.

● У развіццё сельскай гаспадаркі за два гады бу-
дзе ўкладзена 24,7 мільярда рублёў. Аб'ём капі-
тальных ўкладанняў у сельскую гаспадарку складзе
за два гады 11,5 мільярда рублёў супраць 10 міль-
ярдаў, укладзеных за прайшоўшыя чатыры гады сямі-
годкі.

● На народную адукацыю, навуку і культуру за
два гады будзе выдаткавана 30 мільярдаў рублёў,
на ахову здароўя — 11,1, на дзяржаўнае сацыяль-
нае страхаванне і забеспячэнне — 26,1 і на жыллё-
вае будаўніцтва — 8,8 мільярда рублёў.

● Расходы па ваенных артыкулах бюджета на
1964 год будуць скарачаны на 600 мільёнаў руб-
лёў.

У НАШАЙ РЭСПУБЛІЦЫ:

● Аб'ём прадукцыі прамысловасці ўзрасце за
два гады на 22 працэнта.

● Высокімі тэмпамі будзе развівацца хімічная
прамысловасць. Выпуск калійных угнаенняў павя-
лічыцца ў 1965 годзе да 1 мільёна 850 тысяч тон,
што складзе больш 31 працэнта агульнасаюзнай
вытворчасці.

● Будуць уведзены ў дзеянне другі Салігорскі
калійны камбінат, Светлагорскі завод штучнага ва-
лакна, Баранавіцкі баваўняны і Бабруйскі скураны
камбінаты, а таксама новыя магутнасці на Гродзен-
скім азотнаўкавым заводзе.

СПРАВЫ Ў НАС ІДУЦЬ ДОБРА

З заключнага слова М. С. ХРУШЧОВА на Пленуме ЦК КПСС 13 снежня 1963 года

Таварышы! Пленум Цэн-
тральнага Камітэта КПСС за-
канчвае сваю работу. Думаю,
што выкажу агульную думку,
калі скажу, што гэта была выдат-
ная вялікая нарада нашай ле-
нінскай партыі па аднаму з га-
лоўных пытанняў будаўніцтва
камуністычнага грамадства. Гэ-
ты Пленум—яшчэ адзін доказ
этанакіраванай дзейнасці партыі
па ажыццяўленню Праграмы,
прынятай XXII з'ездам.

Таварышы! Дазвольце напо-
міць некаторыя даныя, якія ха-
рактарызуюць рост нашай экан-
омікі і аб'ём капітальных ўкла-
данняў на развіццё хімічнай пра-
мысловасці і звязаных з ёю га-
лін.

Як указвалася ў дакладзе,
каб з дапамогай хіміі стварыць
яшчэ больш багаццяў для наро-
да, неабходна ўкласці за сем га-
доў у развіццё хімічнай інду-

стрыі і хімізацыю вядучых га-
лін народнай гаспадаркі 42
мільярды рублёў. Гэта кала-
сальныя сродкі, але выдзеліць
іх і асвоіць нам цяпер пад сілу.

Для таго, каб выканаць наме-
чаную праграму, мы маем да-
статковыя сродкі. У гэтым лёгка
пераканацца ўсім, хто хоча
сумленна разабрацца ў структу-
ры нашых капіталаўкладанняў.
У сярэднім нам прыйдзецца
штогод укладваць у развіццё хі-
міі 6 мільярдаў рублёў. У сё-
летнім годзе мы ўкладзем у раз-
віццё народнай гаспадаркі каля
32 мільярдаў рублёў. Калі
агульны аб'ём капіталаўкладан-
няў на працягу сямі гадоў будзе
нават заставацца на ўзроўні сё-
летняга года, то і тады на ўсе
іншыя патрэбы, акрамя хіміі,
прыпадзе 26 мільярдаў рублёў.

Але так лічыць нельга. Нашы
магчымасці ў капітальных ўкла-

Гродзенская салетра пайшла на палі.
Фота А. ПЕРАХОДА.

Аўтукорык:

● М. С. Хрушчоў
аб унутранай і

знешняй палітыцы СССР.

● Наш бюджэт на 1964—1965
гады.

● Подласць у пакеце.

СПРАВЫ Ў НАС ІДУЦЬ ДОБРА

(Пачатак на 1-й стар.)

боту Пленума ЦК КПСС. Для сяброў Пленум ЦК—вялікая радасць. Яны падкрэслівалі, што мільярды асігнаванні, якія мы намчаем выкарыстаць для стварэння вялікай хіміі,—гэта мільярды рублёў на новыя магутныя рост эканомікі, на ўздым дабрабыту народа, гэта мільярды багацця, новы доказ перавагі сацыялістычнага спосабу вытворчасці, мэта якая—поўнае задавальненне ўсіх патрэбнасцей чалавека.

Ворагі адгадваюць са сваіх пазіцый. Тут і разгубленасць, і элосць. Аднак прадстаўнікі капіталістычнага свету, якія не страцілі розум, вымушаны прызнаць, што Савецкі Саюз працягвае велізарнае мірнае будаўніцтва і што намчаемыя планы Саветы, вдаць, выканаюць. Выканаюць, панове, выканаюць без усяляка «відаць»!

Гэта ўжо новыя, больш дзярозныя разважання. Раней нашы праціўнікі, аслепленыя класавай нянавісцю, прарочылі правал планаў гаспадарчага развіцця Савецкага Саюза. Цяпер яны прыкусілі ўжо язык.

Развіваючы хімічную прамысловасць, мы не адмаўляемся ад супрацоўніцтва з фірмамі капіталістычных краін, якія могуць атрымаць заказы на ўзаемавыгаднай аснове. Аб гэтым гаварылася ў дакладзе. Аднак гэтыя ясныя прапановы выклікалі ў некаторых незмысліваў Савецкага Саюза за рубжком імкненні сказаць нашу пазіцыю. Адно лічаць, што гэтыя нашы прапановы прадктываны адсутнасцю ў Савецкага Саюза сродкаў для развіцця хімічнай прамысловасці. Другія, найбольш аздобленыя праціўнікі, ідуць яшчэ далей, заяўляючы, што не трэба даваць Савецкаму Саюзу доўгатэрміновых і іншых крэдытаў, каб сарваць намчаемую праграму развіцця хімічнай прамысловасці.

Што можна сказаць наконт гэтага? Няўжо, панове, вы і цяпер, на 47-м годзе існавання Савецкай улады, працягваеце такую наўнасць у адносінах да Савецкага Саюза, якую працягвалі ў першыя гады існавання сацыялістычнай дзяржавы? Няўжо вы дапускаеце, што Савецкі Саюз, распрацоўваючы велізарную праграму развіцця хіміі, ставіць яе ў залежнасць ад выпадковасцей, ад таго, будзь дадзены крэдыты капіталістычнымі краінамі ці не будзь.

Савецкі Саюз, намчаючы праграму развіцця вялікай хіміі, ад мільярдаў да апошняй капейкі разлічвае на ўласныя сілы, на ўласныя магчымасці, на супрацоўніцтва з брацкімі сацыялістычнымі краінамі. А тое, што мы звяртаемся да капіталістычных фірм, якія хочуць з намі гандляваць і зарабіць на савецкіх заказах, гэта дадатковы фактар для развіцця хіміі. Вдаць, знойдзецца нямаля разважлівых прадпрыемстваў на Захадзе, якія захочуць узяць нашы заказы і атрымаць на гэтым адпаведны прыбытак.

Далей М. С. Хрушчоў гаворыць аб магчымасцях, якія адкрывае хімічная індустрія для народнай гаспадаркі СССР, і аб задачах савецкага народа па яе будаўніцтву. Значную частку свайго заключнага слова кіраўнік Савецкага ўрада ўдзяліў пытанням правільнага выкарыстання мінеральных угнаенняў у сельскай гаспадарцы, набліжэння навукі да вытворчасці, планам выкарыстання прыбыткаў ад развіцця хімічнай індустр

М. С. Хрушчоў сказаў, што галоўная сутнасць гэтага Пленума якраз і заключаецца ў тым, што праблема развіцця хімічнай прамысловасці і рост народнага дабрабыту знаходзяцца ў непарыўнай сувязі. Толькі ствараючы дастатковую колькасць матэрыяльных каштоўнасцей і зніжаючы сабекошт прадукцыі, наша грамадства атрымае магчымасць крок за крокам ісці па шляху зніжэння рознічных цен на тавары народнага ўжытку, павышэння заробатку, павялічэння адлічэнні ў грамадскія фонды.

Калі ставіць пытанне аб выроўніванні павелічэнні заробатнай платы, зараз жа ставіцца іншае пытанне—аб таварнай масе, аб колькасці тавараў. Калі фонд заробатнай платы будзе большы, чым маса тавараў, узнікнуць чэргі, падскочуць цэны, створацца іншыя з'явы, якія добра вядомыя. Мы перажылі гады, калі ўсе як бы былі мільянерамі і плацілі за каробку запалак тысячы рублёў. Таму, каб падысцігнуць, павысіць заробатную плату, трэба стварыць неабходную колькасць таварных фондаў. Кожнаму аразумела, што павелічэнне таварнай масы з'яўляецца вынікам росту грамадскай вытворчасці на аснове павышэння прадукцыйнасці працы. Трэба, каб паліцы ламаліся ад тавараў. І тады, як кажуць, хочаш не хочаш, калі фонду заробатнай платы не хапае, гэта значыць фонд заробатнай платы меншы, чым фонд таварнай масы, неабходна павысіць заробатную плату ці знізіць рознічныя цэны і, тым самым, павысіць пакупную здольнасць насельніцтва, каб тавары не ляжалі на паліцах, а ішлі б да спажыўца. Гэта выгада для народа і для нашай дзяржавы. А ў Камуністычнай партыі няма іншага інтарэсу, як толькі інтарэсы народа.

Калі гаварыць аб павышэнні ўзроўню зарплат, думаецца, гаварышы, што ў першую чаргу ў блэйшы час нам трэба падцягнуць заробатную плату настаўнікам і ўрачам. Гэта мы павінны зрабіць, не чакаючы выканання праграмы работ па развіццю хіміі. Неабходна гэта таму, што ўрачы і настаўнікі маюць патрэбу ў гэтым і заслугоўваюць гэтага.

Мы ўпэўнены ў тым, што праграма развіцця хімічнай індустр будзе выканана. Вось чаму ўжо сёння мы можам яшчэ раз падкрэсліць, што партыя выкарыстоўвае тую наапаўненні, якія дасць развіццю хімічнай і іншых галін прамысловасці, для таго, каб і ў далейшым развіць эканоміку і павысіць жыццёвы ўзровень народа.

Асабліва ўвагу мы павінны звярнуць на тое, каб усё паўней і больш задавальнялася патрэбнасці савецкіх людзей праз грамадскія фонды, таму што гэта камуністычны шлях развіцця грамадства.

М. С. Хрушчоў сказаў, што ўжо сёння мы павінны думаць, па якой лініі будзе расці гэтыя грамадскія фонды, як яны будзь размяркоўваюцца.

Думаецца, што гутарка павінна ісці, напрыклад, аб тым, каб з ростам матэрыяльнага багацця грамадства забяспечваць дзяцей у яслях і дзіцячых садах бясплатным харчаваннем, паступова пераходзіць да бясплатных снеданняў і абеду ў школах, выдачы бясплатна школьнай формы, абутку.

Такім чынам, грамадства, дзяржава возьмуць на сябе асноўныя расходы па выхаванню падрастаючага пакалення. Бо ўжо цяпер у нас навучанне бясплатнае.

Ужо ў гэтым сямігоддзі за кошт развіцця хіміі мы будзем мець прыбытак ў 15 мільярдаў рублёў. Хімічная індустрія—кузня народных багаццяў. Фонды нашы будзь расці. Давайце пафантазіруем, у якіх яшчэ напрамках мы выкарыстаем гэтыя багацці. Без фантазіі, заснава-

най на рэальным фундаменце, нельга жыць. Не трэба быць сляпымі кротам. Неабходна прадбачыць будучыню, разважаць, намчаць далейшыя шляхі. Прыйдзе час, з'явіцца магчымасць, калі мы спачатку для пэўнай катэгорыі рабочых увядзем бясплатныя снеданні на заводах, потым абеды. Гэта таксама будзь ўмацаваннем парасткаў камунізма, аб якіх гаварыў Ул. І. Ленін.

Стварэнне вялікіх матэрыяльных каштоўнасцей пры дапамозе рэзкага развіцця хімічнай індустр дасць магчымасць вырашаць і іншыя палажэнні, запісаныя ў Праграме партыі.

Падкрэсліваю, што рост грамадскіх фондаў будзь спалучацца з прамым павышэннем заробатнай платы, са зніжэннем цен на тавары. Усе фактары, якія садзейнічаюць уздыму жыццёвага ўзроўню, будць прыведзены ў дзеянне, накіраваны на карысць народа.

Пасля гэтага М. С. Хрушчоў спыніўся на пытанні аб хутчэйшым укараненні ў хімічную прамысловасць дасягненняў навукі.

Гаворачы аб росце аўтарытэту СССР на міжнароднай арэне, кіраўнік Савецкага ўрада сказаў, што ў выніку ажыццяўлення праграмы паскоранага развіцця хімічнай прамысловасці Савецкага Саюза намнога ўзрасце не толькі ўрадкінасць нашых палёў, але і, калі можна так сказаць, ўрадкінасць ідэй сацыялізма і камунізма.

Мы жывём у бурную эпоху, галоўным зместам якой з'яўляецца пераход ад капіталізму да сацыялізма. Наша краіна, іншыя сацыялістычныя дзяржавы вырашаюць грандыёзныя задачы будаўніцтва новага грамадства не ў беспаветранай прасторы, не ў колбе, у якой праводзіць свае доследы хімікі, а ў пастаянным сутыкненні з навакольным светам, дзе многа нашых сяброў, але нямаля і тых, хто з шаленствам асуджаных гатоў паставіць на карту нават уласнае існаванне, абы толькі спыніць пераможнае шэсце сацыялізма і камунізма.

У гэтых умовах чым большыя нашы гаспадарчыя поспехі, тым вышэйшы аўтарытэт Савецкай дзяржавы на міжнароднай арэне, тым больш прыягальная для народаў палітыка міру, мірнага суіснавання, якую паслядоўна праводзіць Цэнтральная Камітэт нашай партыі і Савецкі ўрад.

Іменна таму, што наша генеральная лінія ў міжнародных справах—гэта курс на мірнае суіснаванне дзяржаў з рознымі сацыяльнымі сістэмамі, на эканамічнае спаборніцтва паміж імі, іменна таму Савецкая дзяржава, створаная Ул. І. Леніным, вяла і вядзе нястомную барацьбу за вырашэнне праблемы развіцця аб ліквідацы ўзброенняў. Курс на эканамічнае спаборніцтва і курс на разбраенне ў аднолькавай ступені вынікаюць з сацыяльнай прыроды нашага грамадства.

Калі мы ўпэўнены ў тым, што сацыялістычная сістэма праграманструе свае перавагі над капіталістычнай сістэмай на арэне мірнага эканамічнага спаборніцтва і атрымае над ёй перамогу,—а мы перакананы ў гэтым так жа, як у тым, што вясна заўсёды змяняе зіму,—то ў

нас няма і не можа быць ніякай зацікаўленасці ў гонцы ўзброенняў.

І калі Савецкі Саюз удасканальвае сваю абарону, прымае меры да забеспячэння бяспекі нашых сяброў і саюзнікаў—сацыялістычных дзяржаў і да забеспячэння міру ва ўсім свеце, то робім мы гэта таму, што вымушаны гэта рабіць перад наўнасцю ўзброенняў Імперыялістычных дзяржаў, ваенных падрыхтаванняў агрэсіўных блокаў.

Вядома, заключэнне дагавору аб частковай забароне выпрабаванняў ядзернай зброі, а таксама дасягненне дагаворнасці аб нявывадзе аб'ектаў з ядзернай зброй на арбіту вакол Зямлі—гэта добрыя, карысныя справы. Але гэта толькі пачатак.

Галоўнае заключаецца ў тым, каб стаць на шлях фактычнага ці, як яшчэ гавораць, фізічнага разбраення і ісці па гэтым шляху да канца.

Савецкі Саюз да гэтага гатоў сёння, як і ўчора, а калі ў каго-небудзь на Захадзе ёсць сумненні наконт гэтага, што ж, няхай правярць шырасць нашых намераў. Мы гатовы неадкладна заключыць пагадненне аб разбраенні і ажыццяўляць яго.

Не так даўно ў перагаворах паміж Савецкім Саюзам і дзяржавамі Захаду абмяркоўвалася пытанне аб скарачэнні колькасці ўзброеных сіл і ўзбраенняў буйных дзяржаў. Што ж высветлілася ў выніку гэтага абмеркавання? А высветлілася вось што. Калі заходзіла гутарка аб тым, каб скараціць колькасць ўзброеных сіл і ўзбраенняў Савецкага Саюза і яго саюзнікаў па Варшаўскаму дагавору, з аднаго боку, і колькасць ўзброеных сіл і ўзбраенняў буйных дзяржаў Захаду і іх саюзнікаў па НАТО, з другога боку, то нам нізменна ўказвалі на тое, што заходнія дзяржавы, маўляў, не могуць пайсці на якое-небудзь істотнае скарачэнне сваіх ўзброеных сіл і ўзбраенняў перш за ўсё таму, што Савецкі Саюз і яго саюзнікі маюць вялікую перавагу якраз у колькасці ўзброеных сіл і ўзбраенняў звычайнага тыпу.

Тут жа заяўлялася, што з прычыны гэтага заходнія дзяржавы павінны захоўваць і нарошчваць ядзерную зброю, каб ураўнаважыць магутнасць сваіх ўзброеных сіл з магутнасцю ўзброеных сіл краін Варшаўскага дагавору. І гэта гаварылася ў той час, калі Савецкі Саюз прапаноўваў,—ды і цяпер мы гэта прапануем,—дамовіцца аб тым, каб колькасць яго ўзброеных сіл была роўная колькасці ўзброеных сіл ЗША.

Тады ж абмяркоўвалася і пытанне аб скарачэнні колькасці замежных войск, размешчаных на тэрыторыі абедзвюх германскіх дзяржаў, і наогул замежных войск на тэрыторыі дзяржаў Еўропы. Мы настойвалі на скарачэнні замежных войск у Еўропе і вывадзе іх у межы нацыянальных граніц адпаведных дзяржаў.

Напрыклад, мы прапаноўвалі скараціць колькасць замежных войск на тэрыторыі Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі і Заходняй Германіі на адну трэць ці ў іншым узгодненым размеры. За ўсім гэтым мы прапаноўвалі ўстанавіць адпаведны кантроль. Але нашы партнёры (Заканчэнне на 3-й стар.)

На Капыльшчыне

Вёска Цімкавічы. Роўнымі радамі выстраіліся тут новыя, светлыя дамы. У цэнтры—трохпавярховы цагляны будынак сярэдняй школы імя Кузьмы Чорнага. Многія выпускнікі яе сталі вучонымі, добрымі спецыялістамі, знатнымі людзьмі нашай Радзімы. Вось, напрыклад, Іван Мікалаевіч Лушчыцкі. Ён—доктар філасофскіх навук, працуе ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце імя Ул. І. Леніна.

Выпускнік школы палкоўнік Уладзімір Аляксандравіч Наржымскі, які па-геройску правіў у сабе ў гады Вялікай Айчыннай вайны, удастоены звання Героя Савецкага Саюза. Цяпер ён працуе намеснікам начальніка Цэнтральнага аэраклуба СССР.

Галоўным урачом адной з бальніц рэспублікі працуе былы выпускнік школы Н. А. Андруковіч, дырэктарам мясцовай школы—З. І. Раманенка. Урачом стала Н. М. Прыленка, інжынерам-меліяратарам—А. І. Татур, афіцэрам Савецкай Арміі—Р. І. Яроцкі.

Многія выпускнікі школы атрымалі спецыяльнасці настаўнікаў, аграномаў, заатэхнікаў, будаўнікоў, імі ганарацца аднавяскоўцы.

У калгасе «Інтэрнацыянал» з году ў год павялічваецца колькасць стыпендыяў. За свае сродкі арцель вучыць маладых хлебаробаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навуковых устаноўках. Заканчвае Віцебскі ветэрынарны тэхнікум Уладзімір Місючанка. У Навапольскім сельскагаспадарчым тэхнікуме вучыцца Ніна Курловіч. Калгаснымі стыпендыятамі нядаўна сталі Тамара Астрэйка, Генадзь Пятроўскі і многія іншыя.

Шмат калгасных стыпендыяў у сельскагаспадарчым імя Леніна, «Пралетарыі», імя Ульянава, «Гвардзеец».

Яна скончыла сярэдняю школу на Капыльшчыне, потым пайшла працаваць на ферму ў саўгас імя Дзяржынскага.

Споруцца работа ў руках гэтай камсамолкі. Нястомнай, працавітай свінгарцы прысвоена званне ударніцы камуністычнай працы.

Ірына ўдзельнічае ў харавым і танцавальным гуртках, член камітэта камсамольскай арганізацыі.

М. СЯУРУК.

Бюджэт працвітання

Першае, што звычайна здзіўляе турыстаў «вольнага» капіталістычнага свету, якія прыязджаюць у нашу краіну,—грандыёзны размах будаўніцтва, вялікія перамены ў жыцці савецкіх людзей. Яны сталі лепш апранацца, харчавацца, у іх стала больш вольнага ад работы часу. Карацей кажучы, Краіна Саветаў і яе людзі з кожным годам становяцца багацейшыя. І галоўная прычына гэтаму—справядлівае і разумнае размеркаванне нацыянальнага даходу краіны—вынікаў працы народа.

Іменна ў нацыянальным даходзе, як у лю-

стэрку, адбіваецца стан эканомікі, тэмпы развіцця народнай гаспадаркі, клопаты сацыялістычнай дзяржавы аб няспынным уздыме дабрабыту і культуры народа. Увесь наш нацыянальны дэход выдаткуецца толькі на патрэбы і ў інтарэсах працоўных. Ні адзін народны рубель не прысвойваецца паразітычнымі класамі, бо такіх у СССР няма.

Але звернемся да фактаў. У 1962 годзе даход нашай дзяржавы склаў 165,1 мільярда рублёў, што амаль у два з палавінай раз больш, чым дзесяць год назад, і ў пяць разоў больш, чым

у 1940 годзе. Хіба пад сілу такі бурны рост нацыянальнага даходу людой капіталістычнай краіне?

Як жа і дзе ствараецца наш нацыянальны даход? Адказ на гэта дае статыстыка СССР. Больш палавіны яго (52,2 працэнта) дае растуца прамысловасць, 9,4 працэнта—будаўніцтва, 22,3—калгасы і саўгасы, 5,2—транспарт і сувязь і 10,9 працэнта—гандаль.

Краіна Саветаў—гэта пятнаццаць суверэнных, раўнапраўных рэспублік, кожная з якіх уносіць сваю долю ў агульна-саюзны даход. Але, натуральна, рост даходу

саюзных рэспублік не аднолькавы, што залежыць ад наўнасці прыродных багаццяў, узроўню развіцця індустрый, кваліфікаваных рабочых, спецыялістаў, розных прафесій і г. д. Вось чаму за чатыры апошнія гады пры агульным росце даходу СССР на 31 працэнт ён узрос, напрыклад, у Армянскай ССР на 40 працэнтаў, у Таджыкскай—на 38, Беларускай—на 33 і РСФСР—на 32 працэнтаў.

Размяркоўваецца нацыянальны даход нашай краіны па двух каналах: на спажыванне насельніцтва і на пашырэнне прамысловасці і сельскай

мінеральных угнаенняў атрымае СССР у 1970 годзе.

МАЯ НОВАЯ РАДЗИМА

Якая гэта краіна, што ўзбударажыла ўвесь свет? Што чакае мяне наперадзе? Якія там людзі? Гэтыя пытанні не пакідалі мяне ні на мінуту, калі я стаю на палубе акіянскага карабля «Меджэсік» і ўглядаўся ў блакітную далечыню і ўсё чакаў, калі з'явіцца савецкі берагі.

Круты паварот у маім жыцці адбыўся нечакана. Я жыў у тыя гады ў ЗША і працаваў на спружынным заводзе «Бернс Гібсан Рэйманд». Адночы, ідучы на завод, я купіў газету «Дэтройт ньюс» і убачыў аб'яву, якая паведамляла, што ў Краіне Саветаў, на Волзе, пачалося ўзвядзенне буйнага трактарнага завода, што туды запрашаюцца амерыканскія спецыялісты і што ўсе падрабязнасці па гэтай справе можна даведацца ў канто-

ры «Трактарабуд», якая размясцілася на вуліцы Кангрэсу.

На наступны дзень я ўжо быў у названай канторы. Сустрэлі мяне ветліва, і я падпісаў дагавор на паездку ў Савецкую Расію. Не, не дзеля бізнесу я прадпрыняў такі крок. Ні пры чым тут была і рамантыка. Я хацеў уласнымі вачыма убачыць мужныя рабочыя клас, які здзейсніў Кастрычніцкую рэвалюцыю, і пасільна дапамагчы яму ў будаўніцтве новага жыцця.

На савецкую зямлю я ступіў 27 красавіка 1930 года ў Ленінградзе. Потым — Масква, затым горад на Волзе, на паўночнай ускраіне якога разгортулася будаўніцтва завода.

Мне добра запомнілася ўсё, што было звязана з гэтым будаўніцтвам.

Голы стэп, брызентавыя палаткі, тысячы людзей, якія харчаваліся часам толькі хлібам і вадой, у гарачыню і сцюжу самааддана працавалі.

— Ленін марыў аб жалезных конях, і коні ў нас будуць! — заяўлялі мне мае новыя савецкія таварышы, простыя людзі, будаўнікі.

І, нібы ў казцы, раслі заводскія карпусы. 17 чэрвеня 1930 года з канвеера сышоў першы трактар. Якая гэта была ўрачыстасць! За асаваенне першага айчыннага трактара савецкі ўрад ўзнагародзіў вялікую групу будаўнікоў. Узнагароды ўдастоіўся і я — амерыканскі інжынер. Ордэн Леніна мне ўручыў у Крамлі Міхаіл Іванавіч Калінін. Тады ж адбылася памятная сустрэча з Сяргом Арджанікідзе.

Кантракт мой скончыўся. Але я не мог вольна проста паехаць. Я палюбіў сваіх новых сяброў, мяне пакарылі іх высо-

кая мэта і тая неўтаймавальная настойлівасць, з якой яны дабіваліся яе. Я прадоўжыў кантракт яшчэ на год. Мяне папрасілі дапамагчы ў наладжанні спружыннага цэха на заводзе трактарных дэталей і нармалей. Мінуў другі год. Я зноў прадоўжыў кантракт. Потым вырашыў зусім застацца ў СССР, прыняў савецкае грамадзянства.

Мая новая Радзіма, народжаная ў полімі Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, сямімільнымі крокамі ідзе наперад.

33 гады я пражыў у краіне Леніна. І я, былы амерыканскі грамадзянін, а цяпер раўнапраўны член многанацыянальнай сацыялістычнай Радзімы, ганаруся гэтым. Цяпер я на пенсіі. Савецкая дзяржава забяспечыла мяне ўсім неабходным, каб мая старасць была шчаслівай і радаснай. Старасць! Я яе адчуваю. Я поўны сіл і жадання прыносіць карысць сваёй краіне.

Франк Бруно ХАНЕЙ.

Волгаград.

СПРАВЫ Ў НАС ІДУЦЬ ДОБРА

(Пачатак на 1-й стар.)

па перагаворах засталіся глухімі і да гэтых нашых прапаноў.

Для нас і тады было зусім зразумела, што адмова заходніх дзяржаў ад дагаворанасці на такой аснове сведчыць аб іх нежаданні ісці на якое-небудзь пагадненне аб скарачэнні колькасці ўзброеных сіл і ўзбраенняў.

Тое, што адбылося пазней, лішні раз гэта пацвердзіла. У апошні час дзяржаўныя дзеячы Захаду не раз заяўлялі, што цяпер не ў Савецкага Саюза, не ў краін Варшаўскага дагавору, а ў краін НАТО больш салдат і ўзбраенняў звычайнага тыпу. З такой заявай зусім нядаўна выступіў міністр абароны ЗША Р. Макнамара.

Але калі заходнія дзяржавы прытрымліваюцца цяпер такой думкі, то, здавалася б, адпадае той матыў. — Іменна матыў, не больш, — якім яны на працягу доўгіх гадоў спрабавалі апраўдаць сваё нежаданне дагаварыцца з Савецкім Саюзам і яго саюзнікамі аб скарачэнні ўзброеных сіл і ўзбраенняў.

Вы лічыце, панове, што колькасць войск НАТО большая, чым у краін Варшаўскага дагавору? Дык чаму ж вы і цяпер не ідзіце на пагадненне аб скарачэнні ўзброеных сіл і ўзбраенняў? Чаму ж вы і цяпер не ідзіце на скарачэнне замежных войск, размешчаных на тэрыторыі Федэратыўнай Рэспублікі Германіі і Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі? Савецкі Саюз і сёння ж гэта прапануе. Такае скарачэнне ўнесла б вялікую разрадку ў абстаноўку ў

Еўропе і ва ўсім свеце. Акрамя таго, і гэта галоўнае, яно было б падрыхтоўкай да кардынальнага вырашэння праблемы раззбраення, — да поўнага вываду ўсіх замежных войск з чужых тэрыторый у межы сваіх нацыянальных поўнага раззбраення.

Калі мы гаворым аб скарачэнні колькасці ўзброеных сіл і ўзбраенняў, у тым ліку замежных войск на тэрыторыі дзяржаў Еўропы, мы не маем на ўвазе нанесці ўрон якой-небудзь краіне. Мы выходзім з таго, што гэта можна ажыццявіць, не парушаючы суадносін сіл дзяржаў, якія належаць да абедзвюх групавак — НАТО і Варшаўскага дагавору.

Само сабой зразумела, што мы, як і раней, прапануем устанавіць кантроль за ажыццяўленнем усіх гэтых крокаў. Акрамя таго, як вядома, мы прапануем устанавіць кантрольныя пасты на тэрыторыі дзяржаў, якія належаць да абедзвюх групавак, з мэтай недапушчэння тайнай канцэнтрацыі ўзброеных сіл і папярэджання раптоўнага нападу.

Вось наша ясная і канкрэтная праграма. Ад яе выканання выйгралі б абодва бакі, выйграўла б справа міру ў цэлым.

Супраціўленню гэтым крокам нельга знайсці ніякага апраўдання, калі стаяць за разрадку напружанасці, за мір.

Можна, вядома, разважаць аб тым, у каго цяпер больш багата рабінцаў адпаведна падлікі з дапамогай электронных машын, як гэта, кажучы, прынята цяпер у Пентагоне. Але мы жывём не ў напалеонаўскія часы, калі магучасць узброеных сіл дзяржаў вымяралася ў тысяччах штыкоў і шабляў. Цяпер іншы век — век ядзернай зброі, якая мае небывалую разбуральную сілу.

Дарэчы сказаць, з заявамі аб новых ацэнках суадносін колькасці ўзброеных сіл НАТО і краін Варшаўскага дагавору выступаюць цяпер і некаторыя заходнегерманскія дзеячы, у

прыватнасці, ваенны міністр Федэратыўнай Рэспублікі Германіі Хасель, які да

таго ж выхваляецца тым, што заходнегерманскі бундэсвер — самая буйная армія ў НАТО пасля амерыканскай. Слухаеш такія словы і міжволі думаеш, што сяго-таго гісторыя мала чаму навучыла.

Але, паўтараю, Савецкі Саюз прапануе саборнічаць не ў падрыхтаваных да вайны, а на арэне міру. Мы супраць гонкі ўзбраенняў і не хацелі б падліваць масла ў агонь. Савецкі Саюз упэўнены, што ёсць больш рэальны падыход да таго, як жыць на адной планеце дзяржавам з розным сацыяльным ладам. Мы хацелі б думаць, што разуменне гэтага возьме верх і ў дзяржаўных дзеячоў заходніх дзяржаў і што яны падпарадкаюцца загаду часу, патрабаванням народаў — пачаць раззбраенне.

Са свайго боку Савецкі Саюз не аслабіць намаганняў у барацьбе за дасягненне гэтай мэты.

Хачу далажыць Пленуму Цэнтральнага Камітэта, што мы абдумваем цяпер магчымасць некаторага далейшага скарачэння колькасці нашых узброеных сіл.

Маецца таксама на ўвазе ўнесці на сесіі Вярхоўнага Савета СССР, што хутка адбудзецца, прапанову аб тым, каб крыху скараціць расходы на ваенных артыкулах бюджэту на наступны — 1964 год.

Гэтыя нашы міралюбівыя акты — новы ўклад Савецкай дзяржавы ў той працэс змякчэння міжнароднай напружанасці, штуршок якому быў дадзены заключэннем дагавору аб частковай забароне ядзерных выпрабаванняў.

Нашы планы — планы мірнага будаўніцтва. Мы заклікалі дзяржаўных дзеячоў Захаду раней і звяртаемся да іх сёння — давайце накіруем нашы намагання не на гонку ўзбраенняў, не на тое, каб награвашчаць новыя і новыя горы зброі, а на мірнае саборніцтва, на раззбраенне, на вырашэнне паспешных міжнародных пытанняў шляхам перагавораў.

Палітыка мірнага суіснавання дзяржаў з розным сацыяльным ладам з'яўляецца адзіна разумным у наш час курсам, за правядзенне якога нязменна выступаў і выступае Савецкі Саюз.

Цяпер агрэсіўныя мілітарыстычныя колы ЗША зноў пачынаюць нагнаць напружанасць і згушчаць атмасферу вакол Рэспублікі Куба. Рэдка дзень абыходзіцца без таго, каб хто-небудзь з амерыканскіх «шалёных» не выступіў з заклікам праводзіць больш жорсткую палітыку ў адносінах да Кубы і

ліквідаваць, як яны прывыклі гаварыць, «камуністычную пагрозу» ў заходнім паўшар'і.

Калі сапраўды імкнуча да аздараўлення абстаноўкі ў раёне Карыбскага мора, да нармалізацыі адносін паміж ЗША і Кубай, то трэба заняцца расследаваннем рэальных фактаў, а не выдумак разведкаў.

Хацеў бы адкрыта сказаць: панове агрэсары, не бразгайце зброй, не гуляйце з агнём! Трэба выразна ўяўляць сабе тое, што калі будзе нагнятацца напружанасць і стварыцца пагроза для Кубы, то гэта не можа не адбіцца на ўсёй міжнароднай абстаноўцы.

Замах на свабоду і незалежнасць Кубы быў бы грубейшым парушэннем Статута ААН, умяшаннем ва ўнутраныя справы рэвалюцыйнай Кубы, агрэсіўнай супраць суверэнай дзяржавы. Такая агрэсія закранула б усе краіны, у тым ліку і Савецкі Саюз.

Акрамя таго, у Савецкага Саюза ёсць пэўныя абавязальнасці ў адносінах да брацкай Рэспублікі Куба. Мы не раз заяўлялі і заяўляем зноў, што рэвалюцыйная Куба не застаецца базабароннай, калі на яе нападуць агрэсіўныя мілітарыстычныя колы ЗША.

У апошні месяцы былі зроблены важныя крокі да разрады міжнароднай напружанасці. Пакладзен пачатак вырашэнню спрэчных міжнародных праблем шляхам перагавораў.

Інтэрэсы чалавецтва патрабуюць, каб усе дзяржавы, і перш за ўсё вялікія дзяржавы, ішлі па гэтым шляху, ліквідуячы ўсё, што перашкаджае дзяржавам і народам жыць у міры і дружбе.

Хацелася б верыць, што разважныя сілы ў ЗША — тыя, хто рэалістычна думае і разумее, якую адказнасць нясе іх краіна за лёс міру, праявіць волю і знойдуць сродкі ўтаймаваць агрэсіўныя мілітарыстычныя колы — «шалёных», каб папярэдзіць небяспечнае развіццё падзей, у якія немінуча былі б уцягнуты ЗША, як і іншыя краіны.

Хачу прывесці наступнае выказанне дзяржаўнага сакратара ЗША Д. Раска з яго прамовы на сходзе нацыянальнага фермерскага саюза 10 снежня:

«Калі я быў здзіўлены, мы адчувалі сябе бяспечна на сваім кантыненте, ахаваным акіянамі. Цяпер мы не можам адчуваць сябе ў бяспецы асобна ад астатняй часткі нашай планеты. У нашы дні міжкантынентальных ракет і тэрмаядзерных боегалоўак мы можам адчуваць сябе ў бяспецы толькі ў тым выпадку, калі будзе бяспечна ва ўсім ак-

ружаючым нас асяроддзі. Пад усім акружаючым нас асяроддзем мы разумеем цяпер не толькі сушу, водныя прасторы і паветра зямлі, але і бліжэйшыя раёны касмічнай прасторы — да тых межаў, да якіх чалавек можа дабрацца сам ці куды ён можа закінуць зробленыя ім прыборы».

Надзіраюцца сказана. Можна толькі жахацца, каб палюбш было такіх разважанняў, а галоўнае, каб такія заявы падмацоўваліся адпаведнымі дзеяннямі.

Знешняя палітыка нашай Савецкай дзяржавы ясная і паслядоўная. Мы робім і будзем рабіць усё, што ад нас залежыць, каб сусветная сістэма сацыялізма развілася і мацнела. Праводзячы палітыку мірнага суіснавання дзяржаў з розным грамадскім ладам, мы будзем імкнуча да ўмацавання ўсеагульнага міру і дружбы паміж народамі, да ўмацавання магутнасці і бяспекі нашай вялікай Радзімы.

Таварышы! Мы ўпэўнены, што гэты наш Пленум зойме віднае месца ў камуністычным будаўніцтве. Рашэнні Пленума, праграма паскоранага развіцця хімічнай прамысловасці маюць велізарнае значэнне. Вядома, трэба будзе добра папрацаваць, каб ажыццявіць намічаную праграму. Але ў нас ёсць усё для гэтага. Ёсць у нас неабходныя матэрыяльныя магчымасці, ёсць перадавая навука і тэхніка, ёсць кадры інжынераў і тэхнікаў, ёсць магутная сіла, якая рухае нашу краіну наперад і наперад — гэта гераічны рабочы клас і калгаснае сялянства.

Ідэалагі капіталістычнага свету любяць пахваляцца высокім жыццёвым узроўнем насельніцтва такіх, напрыклад, дзяржаў, як ЗША. Але іх палюхае, што Савецкі Саюз, іншыя краіны сацыялізма, народы якіх, скінуўшы кайданы капіталістычнага прыгнёту, шпаркімі тэмпамі даганяюць самыя развітыя капіталістычныя краіны па ўзроўню эканамічнага развіцця і перагоняць іх! Недалёкі ўжо такі час, калі савецкі народ перасягне Злучаныя Штаты Амерыкі па выпуску прадукцыі на душу насельніцтва, стане першай краінай у свеце па свайму эканамічнаму развіццю.

Рабочы клас, народныя масы ўсіх краін, натхняемыя прыкладам камуністаў, бяспечна змагаюцца за справу народа, будучы яшчэ больш рашуча ставіцца ў рады прыхільнікаў камунізма, змагацца за перамогу камунізма ў сваіх краінах. І яны немінуча перамогуць у гэтай справядлівай барацьбе.

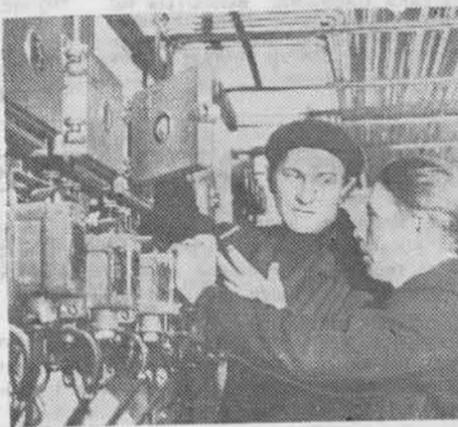
«Стрэл», Балгарыя.

і м і р у

гаспадаркі. Канкрэтна, к прыкладу, у 1962 годзе з агульнай сумы 165,1 мільярда рублёў нацыянальнага даходу 117 мільярдаў рублёў было выдаткавана на спажыванне. І іменна гэта частка даходаў увесць час расце. Толькі за адзін год (з 1961 па 1962) расходы дзяржавы на завальненне матэрыяльных і духоўных патрэб працоўных узраслі на 9 мільярдаў рублёў.

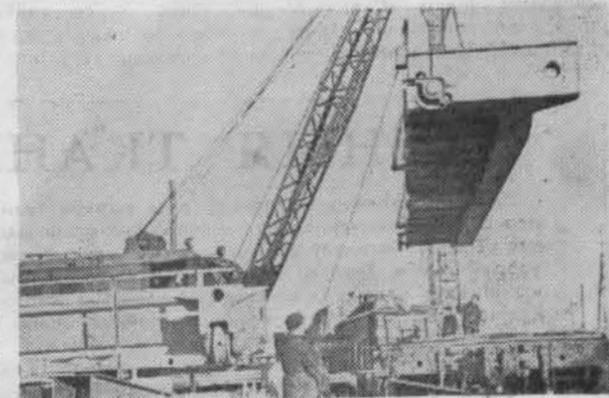
Але і гэта не ўсё. Значная частка сродкаў, якія ідуць на развіццё прамысловасці і сельскай гаспадаркі, затрачваюцца таксама непасрэдна на патрэбы працоў-

ных у выглядзе расходаў на будаўніцтва жылля, школ, пашырэння транспарту, камунальных служб і г. д. Такім чынам, калі ўлічыць і гэтыя расходы дзяржавы, то з кожных 100 рублёў нацыянальнага даходу 75 ідуць у нашай краіне на патрэбы працоўных. Іншымі словамі, размеркаванне нацыянальнага даходу ў СССР паказвае, хто з'яўляецца гаспадаром усіх багаццяў краіны сацыялізма. Гэта іх стваральнікі — працоўныя ўсіх рэспублік Краіны Саветаў.

Кантрольна-вымяральныя прыборы і аўтаматыку аддзялення па вытворчасці аміячнай салетры на Гродзенскім азотна-кавым заводзе манціравала брыгада аднаго з Мінскіх мантанжных упраўленняў. НА ЗДЫМКУ: брыгадзір Ю. Камілюк (справа) і наладчык А. Жукаў у аддзяленні кантрольна-вымяральных прыбораў.

Магілёўскі завод пад'ёмна-транспартнага абсталявання вырабляе для новабудуемых вялікай хіміі магутныя сінтэзеры, пастаўляе для аснашчэння хімічных заводаў электрычныя маставыя краны. НА ЗДЫМКУ: адгрукна маставых кранаў.

ДРУГІ ЛАРЭЦІ

Заняткі самадзейнага вакальнага ансамбля ў клубе Кіеўскай кандытарскай фабрыкі падыходзілі к канцу. Нецярплівыя дзеці, якія чакалі ў фая пачатку дзіцячага кінасеанса, увесь час прыдчынялі дзверы ў пакой.

— Хлопчык, зачыні, калі ласка, дзверы, — папрасіў кіраўнік гуртка, студэнт Кіеўскай кансерваторыі Георгій Шапавал. — Тут жа спяваюць.

— Наш Барыс таксама можа спяваць, — заступіліся хлопчыкі.

— Ну, зайдзі! Што ж ты спяеш?

— Я слухаў на радыё Раберціна Ларэці і вывучыў песеньку «Маё сонейка».

Хлопчык заспяваў. У яго аказалася голас незвычайнай прыгажосці.

Пасля гэтага вечара Георгій Шапавал стаў частым госцем у сям'і хлопчука. Падобным з Раберціна Ларэці аказаўся не толькі голас, але і склад сям'і Барыса. У бацькоў Раберціна 8 дзяцей, а ў бацькоў Барыса Сандуленкі — 7. Барысу цяпер 14 год, ён вучыцца ў 7 класе. Вучыцца на «добра» і «выдатна».

Прайшоў год карпатлівых музычных заняткаў. Барыс усё часцей выступае ў самадзейных канцэртах. Яны заканчваюцца няёмкім «брава», што нясецца з глядзельнай залы. А нядаўна таксама «брава» Барыс пачуў з вунай народнага артыста СССР Натана Рахліна і прафесара-фаніятра Ісаака Дэрэнжэ.

Што ж спявае Барыс Сандуленка? У яго рэпертуары украінскія і рускія народныя песні, песні савецкіх кампазітараў, а песню «Маё сонейка» ён спявае на італьянскай мове.

З новага навучальнага года Барыс паступіў у музычную школу. Калі мы падыходзілі да дома ну-

мар 3 на вуліцы Алега Кашавага, дзе жыве сям'я Сандуленкі, праз адчыненую фортакку даносіліся гукі зладжанага хору. Увайшошы ў дом, мы убачылі ўсю сям'ю ў зборы. Старэйшая сястра Барыса — Галя акампаніравала на раялі, і ўсе спявалі, нават бабуля Ольга Пятроўна, маці адзінаціці дзяцей. На стала ляжала незакончанае пісьмо, на канверце абрас: Італія, Раберціна Ларэці. «Дарагі сябар! Я, як і ты, больш за ўсё ў жыцці люблю спяваць. Праўда, люблю яшчэ гуляць у валейбол. Я ў зборнай камандзе школы. Часта слухаю цябе па радыё, спяваеш ты здорава! Пасылаю, апрача сваёй фатаграфіі і відаў Кіева, плёнку з злісам нашых украінскіх песень...»

Б. ДАШЧЭНКА,
У. ВЕДЗІН,
карэспандэнты АДН.

Цэнтральны паштамт у Мінску. Фота К. ЯКУБОВІЧА.

ПАДАРУНАК ПАНА ЭДВАРДСА

Дырэктар панчошнай фабрыкі пан Эдвардс, безумоўна, лічыць сябе сапраўдным джэнтльменам. Ва ўсіх выпадках, калі ён нядаўна разам з іншымі членамі англійскай дэлегацыі наведваў Ленінградскі радыёпалітэхнікум, то выглядаў чалавекам у вышэйшай ступені элегантным і карэктным. Як і ўсе астатнія, ён з захапленнем гаварыў аб тэхнікуме, уважліва слухаў бойкую, хоць і не гладкую англійскую гутарку юных гаспадароў, гучна апладзіраваў самадзейным артыстам, удзельнічаў у гульнях і танцах...

Навучэнцы ўжо прывыклі, што радыёпалітэхнікум, дзе вучаць не толькі асноўнай прафесіі, але і замежным мовам, часта наведваюць ініяземцы. Прывыклі сустракаць іх — ці то яны чэхі, ці канадцы, аўстралійцы ці немцы — сардэчна, са шчырай рускай гасціннасцю. Стала ўжо традыцыяй, што гаспадары і госці разам робяць

паездкі па гораду, абменьваюцца памятнымі падарункамі. Вось і на наступны дзень пасля сустрэчы да навучэнцаў падыйшла незнаёмая англійка і перадала невялікі пакет:

— Гэта ад пана Эдвардса, — сказала яна, — на памяць...

Рэбяты падзякавалі, а потым... Між іншым, аб гэтым няхай раскажуць яны самі:

«Мы і раней атрымлівалі ад замежных гасцей сувеніры, якія беражліва захоўваюцца ў інтэрклубе тэхнікума, — пішуць у рэдакцыю «Известий» навучэнцы трэцяга курса В. Альхін, В. Храмова, А. Гаўрылюк, В. Сахараў, В. Вымянец, С. Арлоў і іншыя, — для нас гэта было сімвалам дружбы паміж народамі, якія імкнуцца жыць у міры і згодзе. Але калі мы адкрылі гэты пакет, нашаму абурэнню не было межаў.

Разам з вытанчана вельмім пісьмом — «прыміце, калі ласка, гэтыя маленькія падарункі...» — мы знайшлі... два бышныя ва ўжыванні галштукі, рваную пасоўку, нападзіну скарыстаную жавальную гумку, фанарык з надпісам «Гэта злама-

на», брудную анучу для чысткі чаранікаў і тры пары панчохаў...

Мы вельмі шкадуем, што Ваша добрае выхаванне, пан Эдвардс, не дазволіла ўручыць гэты «падарунак» нам асабіста, каб мы мелі магчымасць адразу паступіць з ім (і з Вамі, калі дазволіце) так, як прынята паступаць паміж джэнтльменамі ў падобных выпадках. Вядома, на месцы Вашых улад мы б не далі Вам больш візы на паездку за граніцу, каб Вы не ганьбілі сваіх суайчыннікаў. Але калі Вы ўсё ж будзеце яшчэ ў нашай краіне, то нам хацелася б убачыць Вас і сказаць тое, аб чым цяжка пісаць публічна, а таксама перадаць Вам Вашы рэчы, якія на фоне іншых сувеніраў нашага інтэрклуба будуць выглядаць проста непрыстойна для іх «падарункацацеля». Ну, а калі Вы ўжо так хочаце, то мы, бадай, арганізуем у тэхнікуме невялікую перасоўную выстаўку Вашых «падарункаў», каб усе ведалі, што быў у нас і такі прымітыўна мыслячы, дрэнна выхаваны і да таго ж бязлітвы гэты гасць».

Што ж, рэбяты маюць рацыю... Магчыма, гэтыя рэчы адлюстроўваюць кола інтарэсаў пана Эдвардса і глыбока дарагія яго сэрцу, калі ён дорыць іх у якасці сувеніраў. Праўда, ішчыя члены дэлегацыі, большасць якіх простыя рабочыя і служачыя, могуць абурэння такімі, ну, калі можна так сказаць, джэнтльменскімі паводзінамі свайго суайчынніка — бо яны засталіся вельмі задаволены сустрэчай з савецкімі студэнтамі і ад душы дзякавалі ім за прыём. Але яны могуць не сумнявацца: гэты недастойны ўчынак не змог сапсаваць у рэбят агульнага добрага ўражання ад сустрэчы. Юнакі і дзяўчаты надалі яму роўна столькі значэння, колькі ён заслугоўвае.

Э. ШВЭЛЕУ,
Ленінград.

ЛЕТАПІС ПОДЗВІГУ

Сярод вялікай колькасці твораў, прысвечаных гісторыі гераічнай барацьбы савецкага народа супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады другой сусветнай вайны, асаблівае месца займаюць кнігі аб гераічнай абароне Брэсцкай крэпасці.

Нядаўна Галоўвыдат Міністэрства культуры БССР выпусціў у свет другое дапоўненае выданне зборніка ўспамінаў абаронцаў крэпасці пад назвай «Гераічная абарона».

Пераканальна і праўдзіва расказвае кніга пра баявыя дзеянні салдат, абаронцаў крэпасці, дае яркія партрэты кіраўнікоў абароны. Побач з расказамі ўдзельнічаў баёў прадстаўлены і сведчанні відавочцаў — успаміны медыцынскіх работнікаў, членаў сем'яў ваеннаслужачых.

Актуальнасць зборніка ў яго пагортывачнасці, у праўдзівым асвятленні падзей абароны крэпасці, у пранізваючым усю кнігу шчырым пачуццём любві да Радзімы.

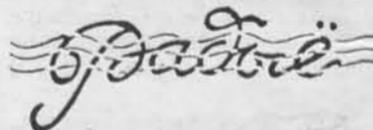
А. ДРАКАУ.

Вас шукаюць і чакаюць сваякі

Прашу рэдакцыю газеты «Голас Радзімы» дапамагчы знайсці маю пляменніцу Маргарыту Міхайлаўну Васільеву, 1927 года нараджэння.

Маці Маргарыты Міля памёрла ў 1941 годзе. Бацька Міхаіл Дзімітрыевіч у 1941 годзе пайшоў на фронт і не вярнуўся. Маргарыта жыла са мной і бабуляй. У 1943 годзе прыехаў да нас нямецкі афіцэр і забраў Маргарыту працаваць на кухні. З таго часу аб яе лёсе я нічога не ведаю.

Мой адрас: г. Віцебск, Смаленскае шасэ, дом № 74, кв. 3, Васільевай Ганне Дзімітрыевне.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: ад 7 да 8 гадзін, ад 15 да 16, ад 17 да 20 і ад 21 да 22 гадзін у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16, 19, 31, 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 і 375 метраў.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ — на гэтых жа хвалях па суботах ад 7 гадзін 30 мінут да 8 гадзін і ад 19 гадзін 30 мінут да 20 гадзін па сярэднеўрапейскаму часу.

Апрача таго, штодзённа на кароткіх хвалях 50,25 і 50,51 метра ад 22 гадзін 30 мінут да 23 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу.

ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН

ЛАЦІНСКАЯ АМЕРЫКІ
Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу ад 18 гадзін 30 мінут да 20 гадзін 30 мінут у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 19, 25, 31 і 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 метра.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ — на гэтых жа хвалях кожную суботу ад 19 гадзін да 19 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НА СТУДЫІ ДАКУМЕНТАЛЬНЫХ

Зайдзіце ў мантажны цэх Мінскай студыі хранікальна-дакументальных і навукова-папулярных фільмаў. Тут заўсёды можна сустрэць рэжысёраў, якія, канчаючы работу над чарговым фільмам, займаюцца яго мантажом і агучваннем і ахвотна раскажуць пра навінкі дакументальнага кіно. Так было і на гэты раз.

Рэжысёр Ул. Шэлег — адзін з аўтараў новага фільма «Цаліна, вуліца Мінская» — раскажаў, як стваралася гэтая карціна. Многія студэнты беларускіх інстытутаў улетку гэтага года ездзілі на работу на цаліну, у Заходне-Казахстанскі край. Іх рукамі там былі пабудаваны жывёлагадоўчыя фермы, школы, жылыя памяшканні. Разам з беларускімі камсамольцамі на цалінных землях пабылі нашы маладыя аператары В. Кавалёў, М. Южык, сцэнарыст В. Грушо. Сабраны на месцы багаты матэрыял і шматлікія аператарскія здымкі з'явіліся асновай для фільма, які хутка выйдзе на экраны рэспублікі.

А хто не чуў пра небывалы выпадак у медыцыне: у 5-й клінічнай бальніцы было ажыўлена чалавечае сэрца пасля сарака трох мінут клінічнай смерці. Пра гэтую рэдкую аперацыю, зробленую прафесарам С. Лібавам, раскажае новы навукова-дакументальны фільм «Сэрца б'ецца зноў», зроблены рэжысёрам-аператарам І. Вейняровічам па за-

казу АДН для савецкага і замежнага тэлебачання.

І нарэшце яшчэ адна навінка дакументальнага кіно. Гэта — «Вуліца машыністаў». Фільм, зняты па сцэнарыі А. Вялюгіна маладым рэжысёрам М. Заслонавай, раскажае аб дружбе і працы мінскіх машыністаў, знаёміць з іх бытам і адпачынкам.

Калектыў сцэнарнага аддзела працуе зараз над сарака тэмамі. Заверджаны сцэнарыі будучага поўнаметражнага дакументальнага фільма «Дарога без прывалаў» (аўтары сцэнарыя А. Вялюгін і Р. Няхай). Ён прысвечаны тым, хто ў гады вайны змагаўся за вызваленне беларускай зямлі ад фашысцкіх захопнікаў, а ў мірны час знаходзіцца на прэдынім краі барацьбы за камунізм. Ставіць фільм даручана І. Вейняровічу.

Запушчана ў вытворчасць навукова-папулярная карціна «Тканіны са шкла» — пра Полацкі завод штучнага ацкловакана (сцэнарыі А. Мацкевіча, рэжысёр С. Сяргеў). Малады пісьменнік Г. Шыловіч здаў два сцэнарыі пра выхаванне дзяцей — «Павязка на рукаве» і «Капітаны свайго лёсу». У 1964 годзе заплававана выпусціць карціны пра паэта-журналіста І. Дзенісенку, які загінуў у гестапаўскім засценку, пра обальскіх камсамольцаў-падпольчыкаў і інш.

У Мінскай аранжарэі.

Каля двух год займаюцца ў гуртку мастацкай вышыўкі Мінскага палаца піянераў Мая Бягун і Галя Цярэшка. Вышытыя імі касцюмы для лялек будуць прадстаўлены на Усесаюзнай выстаўцы дзіцячай творчасці. На здымку: Мая Бягун (злева) і Галя Цярэшка.

ВЕЧНЫЯ ТКАНІНЫ ЗДАЮЦЬ ЭКЗАМЕН

Ужыванне хімічных валокнаў пры вырабе тканін стала цяпер справай звычайнай для мінскіх камвольшчыкаў. У апошні час камбінат атрымаў аб'ёмную капронавую пражу для новых узораў тканін. Тканіны з прымесцю капрона трывалыя ў нашым. Вось чаму з іх шыюцца, напрыклад, школьныя формы. Вялікае месца ў рабоце камбіната займае цяпер перапрацоўка такіх хімічных валокнаў, як лаўсан і віскоза.

Сінтэзуючы хімічныя валокны, можна змяняць фізіка-механічныя і хімічныя ўласцівасці пражы і тканін. Тканіна становіцца больш трывалай, прыгожай. Эканамічна выгаднае

выкарыстанне хімічных валокнаў у сумесі з шэрсцю. Гэта дазваляе рабіць пражу аблегчаную па вазе. І што, вядома, вельмі важна: тканіны, зробленыя з ужываннем хімічных валокнаў, значна дзешавейшыя за шэрсцяныя, хоць па якасці і не ўступаюць ім.

Хімічная лабараторыя камбіната праводзіць выпрабаванні ўзораў новых тканін. Тканіны, зробленыя з прымяненнем хімічных валокнаў, выдатна праходзяць экзамен і атрымліваюць дарогу ў жыццё.

Г. КРУГЛОУ.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».